

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 23 października 2014 r. *

Odesłanie prejudycjalne — Wspólnotowy kodeks celny — Pokrycie należności celnych przywozowych — Pochodzenie towarów — Środki dowodowe — Karta praw podstawowych Unii Europejskiej — Artykuł 47 — Prawo do obrony — Prawo do skutecznej ochrony sądowej — Autonomia proceduralna państw członkowskich

W sprawie C-437/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (Niderlandy) postanowieniem z dnia 12 lipca 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 2 sierpnia 2013 r., w postępowaniu:

Unitrading Ltd

przeciwko

Staatssecretaris van Financiën,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: S. Rodin, prezes izby, A. Borg Barthet i M. Berger (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: V. Tourrès, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 3 lipca 2014 r.,
rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Unitrading Ltd przez R. Niessena-Cobbena działającego w charakterze doradcy,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez B. Koopman, M. Bulterman i H. Stergiou, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka oraz J. Vlácilá, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez J. Beeko, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez K. Beal, QC,

* Język postępowania: niderlandzki.

— w imieniu Komisji Europejskiej przez W. Roelsa i B.R. Killmanna, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Unitrading Ltd (zwaną dalej „Unitrading”) a Staatssecretaris van Financiën w przedmiocie nałożenia należności celnych przywozowych.

Ramy prawne

- 3 Artykuł 243 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1, zwanego dalej „kodeksem celnym”), stanowi, co następuje:

„1. Każda osoba ma prawo odwołać się od decyzji organów celnych w zakresie stosowania przepisów prawa celnego, która dotyczy bezpośrednio i indywidualnie tej osoby.

[...]

2. Odwołać można się:

- a) w pierwszej instancji – do organów celnych wyznaczonych przez państwa członkowskie,
- b) w drugiej instancji – do niezależnej instytucji, którą może być organ wymiaru sprawiedliwości lub wyspecjalizowany organ równorzędny, zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach członkowskich”.

- 4 Artykuł 245 kodeksu celnego przewiduje:

„Przepisy dotyczące stosowania postępowania odwoławczego określają państwa członkowskie”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 5 W dniu 20 listopada 2007 r. spółka Unitrading z siedzibą w Rickmansworth (Zjednoczone Królestwo) zgłosiła niderlandzkim organom celnym 86 400 kg świeżych cebulek czosnku (zwanymi dalej „towarem”) do dopuszczenia do swobodnego obrotu. Zgłoszenie zostało przedstawione przez F.V. de Groof's In- en Uitklaringsbedrijf BV, wykonującą działalność pod nazwą Comex (zwaną dalej „Comexem”), będącą bezpośrednim przedstawicielem Unitrading. W owym zgłoszeniu podano Pakistan jako kraj pochodzenia. Załączone do niego było świadectwo pochodzenia wydane przez Karachi Chamber of Commerce and Industry w dniu 5 listopada 2007 r.
- 6 W dniu 21 listopada 2007 r. niderlandzkie organy celne pobrały próbki towaru. Tego samego dnia owe organy zażądały złożenia dodatkowego zabezpieczenia ze względu na wątpliwości co do zadeklarowanego kraju pochodzenia. W związku z tym, że Unitrading złożył owe zabezpieczenie, wskazane organy w dniu 26 listopada 2007 r. zwolniły towary. Laboratorium celne w Amsterdamie

(Niderlandy) dokonało jednakże analizy części każdej z próbek z zastosowaniem metody zwanej „ICP/MS [Inductively coupled plasma mass spectroscopy] o wysokiej rozdzielczości”, z pomocą laboratorium US Department of Homeland Security, Customs and Border Protection (urzędu cel i ochrony granic departamentu bezpieczeństwa wewnętrznego Stanów Zjednoczonych, zwanego dalej „laboratorium amerykańskim”). Laboratorium to wskazało w szczególności w piśmie z dnia 8 stycznia 2008 r., że istniało prawdopodobieństwo wynoszące przynajmniej 98%, że sporny produkt jest czosnkiem chińskim.

- 7 Na wniosek Comex inna część każdej z próbek została wysłana do laboratorium amerykańskiego, które po dokonaniu analizy potwierdziło swe poprzednie stwierdzenia. Propozycja spółki Comex, aby dokonać analizy towaru w Pakistanie na koszt spółki, na rachunek której towar został przywieziony do Niderlandów, została odrzucona przez organy celne.
- 8 Laboratorium celne w Amsterdamie przekazało wyniki nowych badań służbom odpowiedniego niderlandzkiego urzędu celnego. Poinformowało ono również ów urząd, że pozostałe przeanalizowane próbki nie będą przechowane w jego lokalach, natomiast przeciwpróbki zostaną przechowane w magazynie centralnym do dnia 30 maja 2009 r., o czym Unitrading został powiadomiony w dniu 11 czerwca 2008 r. W dniu 2 grudnia 2008 r. organy celne uznały, że towar pochodził z Chin.
- 9 W dniu 19 grudnia 2008 r. wydana została decyzja w sprawie poboru należności celnych (zwana dalej „sporną decyzją w sprawie poboru”), o czym powiadomiona została spółka Unitrading. Mając na względzie podniesioną okoliczność, że towar pochodził z Chin, nałożono dodatkowe należności celne w wysokości 1 200 EUR za 1 000 kg, czyli 98 870,40 EUR.
- 10 Unitrading wniósł odwołanie od spornej decyzji w sprawie poboru, kwestionując analizy dokonane przez laboratorium amerykańskie. W odpowiedzi na pytanie laboratorium z Amsterdamu pocztą elektroniczną z dnia 9 lutego 2009 r. laboratorium amerykańskie wskazało, że przeciwpróbki zostały porównane z informacjami zawartymi w bazach danych w odniesieniu do zadeklarowanego kraju pochodzenia, a mianowicie Pakistanu oraz w odniesieniu do domniemanego kraju pochodzenia, a mianowicie Chin. W marcu 2009 r. laboratorium amerykańskie poinformowało laboratorium celne w Amsterdamie, że ponad 15 pierwiastków śladowych zostało wykrytych w próbkach towaru. Jednakże laboratorium odmówiło ujawnienia informacji dotyczących porównywanych regionów w Chinach i Pakistanie ze względu na to, że stanowiły one dane poufne, w przypadku których dostęp był ograniczony prawem.
- 11 W raporcie z misji z dnia 20 października 2009 r. dotyczącym dochodzenia prowadzonego w Chinach w przedmiocie pewnej ilości przesyłek świeżego czosnku do Zjednoczonego Królestwa, Niderlandów i Belgii, dla których jako kraj pochodzenia był podany Pakistan, przy istniejącym podejrzeniu, że towary pochodziły z Chin, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) doszedł do wniosku, że istniały solidne podstawy, by przyjąć, że krajem pochodzenia nie był Pakistan, lecz Chiny.
- 12 Wobec tego, że w tych okolicznościach sporna decyzja w sprawie poboru została potwierdzona przez organy celne, spółka Unitrading wszczęła postępowanie przed Rechtbank te Haarlem (sąd w Haarlem), który na mocy orzeczenia z dnia 12 sierpnia 2010 r. stwierdził, że skarga wniesiona na ową decyzję jest bezzasadna. Unitrading wniósł odwołanie od tego orzeczenia do Gerechtshof te Amsterdam (sądu apelacyjnego w Amsterdamie), który w dniu 10 maja 2012 r. utrzymał w mocy orzeczenie wydane w pierwszej instancji, stwierdzając w szczególności, że niderlandzkie organy celne wykazały, że towar nie pochodził z Pakistanu, lecz z Chin. Gerechtshof te Amsterdam wskazał ponadto, że w dniu rozprawy przed tym sądem w Amsterdamie istniały jeszcze podpróbki towaru, które mogły służyć do celów sporządzenia ewentualnej kontreksperytyzy. Unitrading wniósł skargę kasacyjną do sądu odsyłającego.

13 W tej sytuacji Hoge Raad der Nederlanden postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy prawa ustanowione w art. 47 karty [...] oznaczają, że gdy organy celne w ramach wykazania pochodzenia wprowadzonych towarów zamierzają oprzeć się na wynikach analizy podmiotu trzeciego, których ten podmiot trzeci nie ujawnił ani organom celnym, ani wnioskodawcy, przez co utrudniono bądź uniemożliwiono obronie weryfikację albo obalenie prawidłowości wyciągniętych wniosków, a sądowi utrudniono wykonanie jego zadania oceny wyników analizy, owe wyniki analizy nie mogą zostać wzięte pod uwagę przez sąd? Czy dla odpowiedzi na to pytanie ma znaczenie okoliczność, że ten podmiot trzeci zatrzymał odpowiednie informacje wobec organów celnych i podmiotu zobowiązanego do zapłaty na bliżej niewyjaśnionej podstawie, iż chodzi o »law enforcement sensitive information« [szczególnie chronione informacje w zakresie egzekwowania prawa]?
- 2) Czy prawa ustanowione w art. 47 karty oznaczają, że organy celne, gdy nie mogą ujawnić przeprowadzonej analizy, na której opierają przyjęcie danego pochodzenia towarów – a wyniki analizy są podawane w uzasadnioną wątpliwość – powinny, o ile można tego od nich w uzasadniony sposób oczekiwać, współdziałać przy wniosku podmiotu zobowiązanego do zapłaty w przedmiocie przeprowadzenia na jego własny koszt analizy lub pobrania próbek w podanym przez niego kraju wywozu?
- 3) Czy dla odpowiedzi na pytania pierwsze i drugie ma znaczenie, że po zawiadomieniu o należnych cłach jeszcze przez pewien ograniczony czas były dostępne części próbek, które mogłyby zostać udostępnione podmiotowi zobowiązanemu do zapłaty do analizy przez inne laboratorium, nawet jeśli wynik takiej analizy nie zmieniłby okoliczności, iż wyniki uzyskane przez laboratorium zaangażowane przez organy celne nie mogą zostać zweryfikowane, a zatem wówczas nawet sąd nie miałby możliwości – jeżeli to inne laboratorium stwierdzi pochodzenie podawane przez podmiot zobowiązany do zapłaty – porównać wyników obu laboratoriów ze względu na ich wiarygodność? W wypadku odpowiedzi twierdzącej: czy organy celne powinny zawiadomić podmiot zobowiązany do zapłaty, że dostępne są jeszcze części próbek towarów oraz że może on zażądać tych próbek do takiej analizy?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 14 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 47 karty należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie, by przedstawiony przez organy celne dowód pochodzenia przywiezionych towarów opierał się na wynikach analiz dokonanych przez osobę trzecią, gdy ta osoba trzecia odmawia organom celnym, względnie podmiotowi dokonującemu zgłoszenia celnego przedstawienia dodatkowych informacji w przedmiocie owych analiz, co w konsekwencji utrudnia lub uniemożliwia weryfikację lub obalenie prawidłowości dokonanych stwierdzeń.
- 15 Zdaniem Unitrading art. 47 karty wymaga, aby osoba zainteresowana mogła zaznajomić się z uzasadnieniem, na którym opiera się decyzja podjęta w jej sprawie. Ponadto, uwzględniając zasadę kontrydiktoryjności stanowiącą część praw do obrony, strony postępowania powinny mieć prawo do zaznajomienia się z wszystkimi dokumentami lub uwagami przedstawionymi sądowi celem wpłynięcia na jego orzeczenie i odniesienia się do nich. W wyroku ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363) Trybunał orzekł już, że jeśli okaże się konieczne, by nie przekazywać pewnych informacji osobie zainteresowanej w szczególności z uwagi na nadrzędne względy związane z bezpieczeństwem państwa, sąd krajowy powinien dysponować technikami i przepisami proceduralnymi umożliwiającymi pogodzenie owych względów i praw ustanowionych w art. 47 karty oraz powinien je stosować.

- 16 Rząd czeski podkreślił, że jeśli organy celne zamierzają oprzeć swą decyzję na okoliczności, że wskazanie przez podmiot dokonujący zgłoszenia kraju pochodzenia nie jest zgodne z rzeczywistością, to na nich powinien spoczywać ciężar dowodu owego twierdzenia. Wartość dowodową może mieć jedynie tego rodzaju raport z analizy, z którego wynika jasno, jaka została zastosowana procedura i do jakiego wyniku doprowadziła, w sposób wystarczający, by umożliwić organom celnym dokonanie oceny wiarygodności i znaczenia wyników oraz osobie zainteresowanej przedstawienia w użyteczny sposób stanowiska w odniesieniu do owych wyników.
- 17 Rząd niderlandzki wskazuje, że ani organy celne, ani Unitrading, ani sąd odsyłający nie mogli pozyskać pełnej wiedzy o wszelkich detalach analizy dokonanej przez laboratorium amerykańskie. Jednakże, mając na uwadze wiarygodność owego laboratorium, owe organy mogły zgodnie z prawem stwierdzić, że sprawozdania dotyczące wyników analizy stanowiły wystarczający dowód. Skuteczność kontroli sądowej zagwarantowana w art. 47 karty wymaga w szczególności, aby osoba zainteresowana mogła zaznajomić się z uzasadnieniem, na którym opiera się decyzja podjęta w jej sprawie. Wymóg ten został dochowany w postępowaniu głównym.
- 18 Rząd Zjednoczonego Królestwa podnosi, że z zastrzeżeniem zasad równoważności i skuteczności, na podstawie art. 245 kodeksu celnego do wewnętrznego porządku każdego z państw członkowskich należy uregulowanie postępowania celem wykonania prawa zaskarżenia decyzji krajowych organów celnych niekorzystnej dla osoby zainteresowanej. Trybunał odróżnił w pkt 57–66 wyroku ZZ (EU:C:2013:363) uzasadnienie, na którym opiera się decyzja administracyjna, od dowodów popierających to uzasadnienie i orzekł, że do sądu krajowego należy dokonanie oceny, czy – oraz w jakim zakresie – ograniczenia praw obrony wynikające z braku ujawnienia dowodów mogą wpłynąć na moc owych dowodów.
- 19 Zdaniem Komisji Europejskiej w braku przepisów prawa Unii dotyczących pojęcia dowodu wszelkie środki dowodowe dopuszczone na mocy przepisów postępowania państw członkowskich w procedurach analogicznych do tej, o której mowa w art. 243 kodeksu celnego, są, co do zasady, dopuszczalne. Jednakże, z pkt 62–67 wyroku ZZ (EU:C:2013:363) wynika, że na właściwych organach celnych ciąży obowiązek wykazania, że wykonanie ważnych celów interesu ogólnego państw członkowskich zostałoby zagrożone poprzez ujawnienie szczegółowych i pełnych dowodów, na których opiera się zgodność z prawem ich decyzji.
- 20 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału skuteczność kontroli sądowej gwarantowanej w art. 47 karty wymaga po pierwsze, by zainteresowany miał możliwość zapoznania się z powodami decyzji wydanej w stosunku do niego, czy to poprzez lekturę samej decyzji, czy to poprzez poinformowanie go o tych powodach na jego żądanie, co pozwoli mu na obronę swoich praw w najlepszych możliwych warunkach oraz na w pełni świadome podjęcie decyzji, czy celowe jest wniesienie sprawy do właściwego sądu. Po drugie, właściwy sąd powinien mieć możliwość zażądania od danego organu, aby przedstawił on uzasadnienie celem umożliwienia sądowi w pełni dokonania kontroli zgodności z prawem danej decyzji krajowej (zob. podobnie wyrok ZZ, EU:C:2013:363, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 21 Z orzecznictwa Trybunału wynika również w zakresie dotyczącym postępowania sądowego, że uwzględniając zasadę kontradyktoryjności stanowiącą część praw do obrony ujętych w art. 47 karty, strony postępowania powinny mieć prawo do zaznajomienia się z wszystkimi dokumentami lub uwagami przedstawionymi sądowi celem wpłynięcia na jego orzeczenie i odniesienia się do nich. Oparcie uzasadnienia orzeczenia sądowego na okolicznościach faktycznych i dokumentach, o których strony lub jedna z nich nie mogły się dowiedzieć, i odnośnie do których w związku z tym nie mogły zająć stanowiska, stanowiłoby bowiem naruszenie prawa podstawowego do skutecznego środka prawnego przed sądem (wyrok ZZ, EU:C:2013:363, pkt 55, 56 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 22 Jednakże nie wydaje się, że w przypadku tego rodzaju jak w postępowaniu głównym zasady powołane w pkt 20 i 21 niniejszego wyroku zostały naruszone. Z postanowienia odsyłającego wynika bowiem, że spółka Unitrading zna powody decyzji wydanej w stosunku do niej, że zaznajomiła się z wszystkimi dokumentami i uwagami przedstawionymi sądowi dla celów wpłynięcia na jego orzeczenie i że mogła się do nich odnieść przed tym sądem.
- 23 W tych okolicznościach wyniki analiz przedstawione przez laboratorium amerykańskie stanowią zwykły środek dowodowy, który – biorąc również pod uwagę argumenty i dowody przedstawione przez Unitrading – zarówno organy celne, jak również sądy niderlandzkie mogły uznać za wystarczający dla celów stwierdzenia prawdziwego pochodzenia towaru. Tymczasem, jak słusznie podkreśliła Komisja, w braku przepisów prawa Unii dotyczących pojęcia dowodu wszelkie środki dowodowe dopuszczalne na mocy przepisów postępowania państw członkowskich w procedurach analogicznych do tej, o której mowa w art. 243 kodeksu celnego, są, co do zasady, dopuszczalne [wyrok Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 24 Dopuszczalność tego rodzaju środka dowodowego, nawet w przypadku, gdy jest on istotny, a nawet decydujący dla rozstrzygnięcia danego sporu, nie może zostać podważona poprzez sam fakt, że ów środek dowodowy nie jest w pełni weryfikowalny ani przez zainteresowaną stronę, ani przez sąd rozpatrujący sprawę, jak ma to miejsce w przypadku wyników analiz laboratorium amerykańskiego w postępowaniu głównym. O ile bowiem w takim wypadku zainteresowana strona nie może w pełni zweryfikować prawidłowości owych wyników analiz, to jednak nie znajduje się ona w sytuacji porównywalnej z sytuacją zaistniałą w sprawie zakończoną wyrokiem ZZ (EU:C:2013:363), w której zarówno krajowy organ, jak również sąd rozpatrujący skargę na decyzję wydaną przez ów organ odmawiały, stosując sporne w owej sprawie ustawodawstwo krajowe, przedstawienia zainteresowanemu dokładnych i pełnych powodów stanowiących podstawę wydanej względem niego decyzji.
- 25 Nie wydaje się również, jakoby prawo do skutecznej ochrony sądowej zostało naruszone w postępowaniu głównym, mając na uwadze, że zgodnie z krajowym prawem proceduralnym kolejne sądy rozpatrujące sprawę nie są związane oceną okoliczności faktycznych, a w szczególności środków dowodowych, dokonaną przez organ celny (zob. podobnie wyrok Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, pkt 61).
- 26 Jeżeli bowiem znaczenie środka dowodowego nie w pełni weryfikowalnego przez wszystkie strony postępowania oraz przez sąd rozpatrujący sprawę, jak ma to miejsce w przypadku wyników analizy spornej w postępowaniu głównym, może zostać skutecznie podważone przez zainteresowaną stronę, w szczególności poprzez podniesienie, że ów środek dowodowy może stanowić jedynie pośredni dowód podnoszonych okoliczności i poprzez przedłożenie innych dowodów mogących poprzeć jej odmienne twierdzenia, to zasadniczo prawo tej osoby do skutecznej ochrony sądowej wskazane w art. 47 karty nie jest naruszone. Jak wynika z postanowienia odsyłającego oraz z uwag rządu niderlandzkiego przedstawionych na rozprawie, kolejne sądy rozpatrujące sprawę w postępowaniu głównym dysponują swobodą oceny znaczenia przedłożonych dowodów.
- 27 W związku z tym, że art. 245 kodeksu celnego przewiduje w tym kontekście, że przepisy dotyczące stosowania postępowania odwoławczego przewidzianego w art. 243 owego kodeksu są określane przez państwa członkowskie, należy stwierdzić, że do wewnętrznego porządku prawnego każdego z tych państw należy uregulowanie procedur owych odwołań w taki sposób, aby zasady te nie były mniej korzystne od zasad dotyczących podobnych środków w prawie krajowym (zasada równoważności), oraz aby nie czyniły wykonywania praw przyznanych przez wspólnotowy porządek prawny praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym (zasada skuteczności). Stwierdzenia te obowiązują również w odniesieniu do procedur dowodowych (zob. podobnie wyrok Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, EU:C:2010:43, pkt 33, 34 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 28 W celu zapewnienia poszanowania zasady skuteczności sąd krajowy, w przypadku gdy stwierdzi, że okoliczność, iż podmiot zobowiązany do zapłaty długu celnego ponosi ciężar dowodu pochodzenia zgłoszonych towarów – w ten sposób, że powinien obalić znaczenie dowodu pośredniego przedłożonego przez organy celne – może uczynić niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym przedstawienie takiego dowodu, między innymi z tego powodu, że dowód ten dotyczy danych, którymi zobowiązany nie może dysponować, jest obowiązany do zastosowania wszelkich środków proceduralnych przysługujących mu zgodnie z prawem krajowym, wśród których figuruje zarządzenie koniecznych środków dowodowych (zob. podobnie *Direct Parcel Distribution Belgium*, EU:C:2010:43, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 29 Jednakże, jeżeli sąd krajowy po zastosowaniu wszystkich środków proceduralnych dostępnych w prawie krajowym stwierdzi, że prawdziwe pochodzenie danych towarów jest inne od zgłoszonego i że nałożenie na podmiot dokonujący zgłoszenia dodatkowych należności celnych lub nawet kary jest zatem uzasadnione, art. 47 karty nie stoi na przeszkodzie wydaniu przez ów sąd orzeczenia stanowiącego w ten sposób.
- 30 Mając na uwadze powyższe rozważania, na pytanie pierwsze należy udzielić odpowiedzi, że art. 47 karty należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie, by przedstawiony przez organy celne na podstawie krajowego prawa proceduralnego dowód pochodzenia przywiezionych towarów opierał się na wynikach analiz dokonanych przez osobę trzecią, gdy ta osoba trzecia odmawia organom celnym, względnie podmiotowi dokonującemu zgłoszenia celnego przedstawienia dodatkowych informacji w przedmiocie owych analiz, co w konsekwencji utrudnia lub uniemożliwia zweryfikowanie lub obalenie prawidłowości dokonanych stwierdzeń, pod warunkiem, że przestrzegano zasad skuteczności i równoważności. Do sądu krajowego należy zweryfikowanie, czy miało to miejsce w postępowaniu głównym.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- 31 Poprzez pytania drugie i trzecie, które należy rozpatrzyć łącznie sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy w przypadku tego rodzaju, jak w postępowaniu głównym, zakładając, że organy celne nie mogą przedstawić dodatkowych informacji w przedmiocie omawianych analiz, art. 47 karty należy interpretować w ten sposób, że uznane w nim prawa oznaczają, iż organy celne powinny uwzględnić wnioski zainteresowanego zmierzający do dokonania na własny koszt analiz spornego towaru w kraju zgłoszonym jako kraj pochodzenia. Ponadto sąd odsyłający zmierza do ustalenia, czy jest istotne, że przez pewien okres były przechowywane części próbek towarów, którymi zainteresowany mógł dysponować dla celów weryfikacji przez inne laboratorium, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy organy celne powinny poinformować zainteresowanego o istnieniu zachowanych podpróbek towarów oraz o tym, że może on wnieść o ich udostępnienie celem przeprowadzenia owych weryfikacji.
- 32 Celem udzielenia odpowiedzi na pytania drugie i trzecie należy przypomnieć po pierwsze, że art. 47 karty zasadniczo nie stoi na przeszkodzie, by przedstawiony przez organy celne na podstawie krajowego prawa proceduralnego dowód pochodzenia przywiezionych towarów opierał się na wynikach analiz dokonanych przez osobę trzecią, gdy niemożliwa jest weryfikacja lub obalenie prawidłowości tych analiz, pod warunkiem że dochowano zasad skuteczności i równoważności.
- 33 Po drugie, z pkt 27 niniejszego wyroku wynika z jednej strony, że do wewnętrznego porządku prawnego każdego z tych państw należy uregulowanie procedur odwoławczych przewidzianych w art. 243 kodeksu celnego w taki sposób, aby zasady te nie były mniej korzystne od zasad dotyczących podobnych środków w prawie krajowym (zasada równoważności) oraz aby nie czyniły wykonywania praw przyznanych przez wspólnotowy porządek prawny praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym (zasada skuteczności), oraz, z drugiej strony, że stwierdzenia te obowiązują również w odniesieniu do procedur dowodowych.

- 34 Owe stwierdzenia mają pełne zastosowanie do pytań drugiego i trzeciego. W konsekwencji, pomimo konieczności respektowania przez państwa członkowskie zasad skuteczności i równoważności, kwestia, czy w sytuacji tego rodzaju, jak w postępowaniu głównym organy celne powinny uwzględnić wniosek zainteresowanego o zlecenie przeprowadzenia analiz w kraju trzecim, znaczenie w tym względzie okoliczności, że części próbek towarów były przechowywane przez pewien okres oraz – w przypadku odpowiedzi twierdzącej – kwestia, czy organy celne są zobowiązane do poinformowania o tym fakcie zainteresowanego, powinny zostać ocenione na podstawie krajowego prawa proceduralnego.
- 35 W związku z tym na pytania drugie i trzecie należy udzielić odpowiedzi, że w przypadku tego rodzaju, jak w postępowaniu głównym, zakładając, że organy celne nie mogą przedstawić dodatkowych informacji w przedmiocie omawianych analiz, kwestia, czy organy celne powinny uwzględnić wniosek zainteresowanego zmierzający do dokonania na własny koszt analiz w kraju zgłoszonym jako kraj pochodzenia, oraz kwestia, czy jest istotne, że przez pewien okres były przechowywane części próbek towarów, którymi zainteresowany mógł dysponować dla celów weryfikacji przez inne laboratorium, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy organy celne powinny poinformować zainteresowanego o istnieniu zachowanych podpróbek towarów oraz o tym, że może on wniesić o ich udostępnienie celem przeprowadzenia owych weryfikacji, powinny zostać ocenione na podstawie krajowego prawa procesowego.

W przedmiocie kosztów

- 36 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie, by przedstawiony przez organy celne na podstawie krajowego prawa proceduralnego dowód pochodzenia przywiezionych towarów opierał się na wynikach analiz dokonanych przez osobę trzecią, gdy ta osoba trzecia odmawia organom celnym, względnie podmiotowi dokonującemu zgłoszenia celnego przedstawienia dodatkowych informacji w przedmiocie owych analiz, co w konsekwencji utrudnia lub uniemożliwia zweryfikowanie lub obalenie prawidłowości dokonanych stwierdzeń, pod warunkiem, że przestrzegano zasad skuteczności i równoważności. Do sądu krajowego należy zweryfikowanie, czy miało to miejsce w postępowaniu głównym.
- 2) W przypadku tego rodzaju, jak w postępowaniu głównym, zakładając, że organy celne nie mogą przedstawić dodatkowych informacji w przedmiocie omawianych analiz, kwestia, czy organy celne powinny uwzględnić wniosek zainteresowanego zmierzający do dokonania na własny koszt analiz w kraju zgłoszonym jako kraj pochodzenia, oraz kwestia, czy jest istotne, że przez pewien okres były przechowywane części próbek towarów, którymi zainteresowany mógł dysponować dla celów weryfikacji przez inne laboratorium, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy organy celne powinny poinformować zainteresowanego o istnieniu zachowanych podpróbek towarów oraz o tym, że może on wniesić o ich udostępnienie celem przeprowadzenia owych weryfikacji, powinny zostać ocenione na podstawie krajowego prawa procesowego.

Podpisy